

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 112

van **NADIA SMINATE**

datum: 17 december 2014

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Aanpak radicalisering - Internationale samenwerking

Radicalisering is een proces waarbij een persoon of een groep in toenemende mate bereid is de consequentie te aanvaarden van de strijd voor een samenleving die niet strookt met onze democratische rechtsorde en waarbij in extreme gevallen ondemocratische middelen worden ingezet. Radicalisme is problematisch als de vrijheid of zelfontplooiing van personen of groepen in de samenleving wordt beperkt of onmogelijk gemaakt vanuit radicale opvattingen en beïnvloedingsdrang. Het wordt ook een maatschappelijk probleem wanneer men zich afzet tegen de democratische rechtsstaat, tegen de universele mensenrechten of tegen democratische verworvenheden en uiteraard wanneer het gepaard gaat met of tot uiting komt in strafrechtelijke feiten.

Vandaag is de problematiek van het moslimradicalisme, met vertrekkende jihadisten als extreem en zichtbaar fenomeen, bijzonder actueel. Als we spreken over moslimradicalisering is het belangrijk te duiden dat het gaat om de processen in hoofde van het individu en niet binnen de islam als instituut.

Een antwoord bieden op deze problematiek is niet evident en vergt proactieve, preventieve en reactieve maatregelen.

1. Buurlanden als Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk zijn intensief bezig met deze problematiek.

In welke mate is er vandaag onderlinge samenwerking? Waaruit bestaat ze desgevallend? En indien niet, ziet de minister hier mogelijkheden en welke stappen hij desgevallend ondernemen?

2. In welke mate is Vlaanderen betrokken bij de uitvoering van het Europees actieplan jihadgangers? Zijn er bijkomende mogelijkheden richting EU inzake deze problematiek? Welke rol kan en wil Vlaanderen in dezen spelen?
3. Zijn er binnen het Vlaams buitenlands beleid andere opportuniteiten of mogelijkheden inzake de aanpak van moslimradicalisme die vandaag nog niet of onvoldoende worden benut?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 112 van 17 december 2014

van **NADIA SMINATE**

1. De recente gebeurtenissen in Parijs maken uw vraag zeer actueel. Het is mijn overtuiging dat de brede samenleving moet doordrongen zijn van de fundamentele rechten en vrijheden en daar permanent dient op te wijzen. Parijs leerde ons dat internationale samenwerking essentieel is. Het gaat hier weliswaar in eerste instantie om samenwerking tussen politie- en veiligheidsdiensten, en dat is in ons land een federale materie.

Vlaanderen kan met zijn ruime bevoegdheden eveneens een rol spelen, bijvoorbeeld op het vlak van welzijn, werk, jeugd, integratie, stedenbeleid, binnenlands bestuur en onderwijs. Zo is het van belang dat leerkrachten, maar ook jeugd- en welzijnswerkers, tekenen van radicalisering en extremisme herkennen en er gepast mee omgaan. We kunnen leren van buitenlandse expertise, en mijn diensten doen dat ook.

1.1. Bilateraal

Bij de uitwerking van verdere concrete maatregelen inzake preventie van radicalisering wordt er gekeken naar buitenlandse aanpak. Beleidsmatig is er een uitwisseling van goede praktijken op bijeenkomsten met verschillende landen waar Vlaanderen aan deelneemt (bv. IGC-meeting in Genève).

1.2. Benelux

Binnen het werkkterrein veiligheid wordt binnen BENELUX-verband ook over het thema terrorismebestrijding overleg gepleegd en informatie verzameld. Dit wordt opgevolgd vanuit de FOD Binnenlandse Zaken. Er werd meegewerkt aan het Europees preventieproject COPPRA (Community Policing Preventing Radicalisation and Terrorism), dat de 'eerstelijns politie' wil helpen om signalen van radicalisering te herkennen en hierop gepast te reageren. De kennis en ervaring werd gebundeld in een zakboekje en wordt gebruikt in politiescholen.

1.3. Raad van Europa

Radicalisering/Jihadisme wordt door de Raad van Europa vooral aangepakt via de 'No Hate' Campagne, waarbij het specifiek inzet op de bestrijding van cyberhaat (www.nohatespeechmovement.org). Eén van de kerntaken van de 'No Hate Speech Movement' is het inzetten van getrainde bloggers om gericht in contact te treden met haatsprekende bloggers. Bemiddeling en verzoening staan hierbij centraal. Vlaanderen zette Vlaamse partners in om deze boodschap verder te verspreiden in eigen land. Zo schakelde het agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, afdeling Jeugd, de VZW Jong en van Zin in om deze boodschap in eigen land te verspreiden. Dit gebeurde o.a. door interactieve workshops met de voorbijgangers aan het Brusselse Muntpunt.

Daarnaast bestaan er ook werkgroepen die zich specifiek richten op radicalisering in het kader van terrorisme, maar deze werkgroepen (o.a. het Committee of Experts on Terrorism- CODEXTER) vallen grotendeels buiten de Vlaamse bevoegdheden.

1.4. Europese Unie

Sinds 2011 beschikt de Europese Unie over een netwerk voor voorlichting over radicalisering (RAN: Radicalisation Awareness Network), als onderdeel van de Europese strategie ter bestrijding van radicalisering en rekrutering van terroristen (uit 2005). Het netwerk brengt actoren en belanghebbenden in de strijd tegen radicalisering uit verschillende EU-landen samen, met het oog op het stimuleren van samenwerking en het uitwisselen van goede praktijken. De deelnemers aan dit netwerk zijn divers. eerstelijns werkers, sociale assistenten, leerkrachten, middenveldorganisaties, verenigingen van slachtoffers, lokale overheden, politiekorpsen, wetenschappers en beleidsmakers. In juni 2013 nam de Raad conclusies aan, waarin een herziening van de Europese strategie ter bestrijding van radicalisering en rekrutering van terroristen. Die mondden in januari 2014 uit in een mededeling van de Europese Commissie, waarin zij een aantal nieuwe beleidsopties uitzette.

De deelname van Vlaanderen aan de werkzaamheden van het RAN is een bevoegdheid van minister Homans.

2. Vlaanderen is niet rechtstreeks betrokken bij het Europees actieplan jihadgangers. Aangezien het vooral om een samenwerking gaat tussen veiligheidsdiensten, neemt de federale staat hier het voortouw.
3. De aanpak van de radicalisering vereist een zeer brede aanpak en door verschillende beleidsdomeinen. In mijn beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking komt dat aspect niet expliciet aan bod. Er is niettemin een internationale context die voor grote groepen moslims zeer onrechtvaardig overkomt, zoals de problematiek in Gaza en andere ontwikkelingen in het Midden-Oosten.

Het beleid van de Vlaamse regering ontplooit niet veel initiatieven in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Het is allicht wel mogelijk om daar ruimere bekendheid aan te geven, en Vlamingen met wortels in die regio daar nauwer bij te betrekken. Het is belangrijk om jongeren die iets willen doen tegen onrecht, te tonen dat zoiets ook vanuit Vlaanderen reactie oproept. Zo kunnen kanalen ontstaan, waarlangs ze hun gevoelens op een positieve manier kunnen veruitwendigen.